

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด กลุ่มอารักขาพืช โทร. ๐.๓๙๕๑.๑๐๐๘

ที่ ตร.๐๐๐๘/ว.๑๑๑๑ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๙

เรื่อง แจ้งเตือนเกษตรกรระวังโรคไช้ดิน

เรียน เกษตรอำเภอทุกอำเภอ

ด้วยสำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการเกษตร เรื่อง สถานการณ์การเกิดโรคเมล็อยด์ หรือโรคไช้ดิน พบว่าในปี ๒๕๖๙ มีรายงานจากกระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึง วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๙ พบผู้ป่วยสะสมทั่วประเทศ จำนวน ๗๓๒ ราย เสียชีวิต จำนวน ๒๓ ราย โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนล่าง โดยโรคเมล็อยด์เป็นโรคติดต่อเชื้อแบคทีเรียที่พบได้ทั่วไปในดิน น้ำ นาข้าว แปลงเพาะปลูกพืช และบ่อน้ำ มักพบในช่วงฤดูฝน เชื้อสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ทางผิวหนัง การกิน และการหายใจรับฝุ่นละอองดินที่มีเชื้อโรคเข้าไป

สำนักงานเกษตรจังหวัดตราดพิจารณาแล้ว เพื่อเป็นการเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดโรคเมล็อยด์ที่อาจเกิดกับเกษตรกรที่เป็นกลุ่มอาชีพที่มีความเสี่ยงในการเกิดโรค เนื่องจากต้องมีการปฏิบัติงานที่สัมผัสกับดิน และน้ำโดยตรง จึงขอความร่วมมือท่านประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคเมล็อยด์ (ไช้ดิน) ในภาคการเกษตร และแจ้งเตือนเกษตรกรในพื้นที่ให้รับรู้ถึงสถานการณ์การเกิดโรคอาการของโรค และเฝ้าระวังป้องกันการเกิดโรค รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นางอมรรตน์ ลิ้มปัสคณต์)
เกษตรจังหวัดตราด

แนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคmelioidosis (ไข้ดิน) ในภาคเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โรคmelioidosis (Meliodosis) หรือที่รู้จักกันในชื่อ "ไข้ดิน" เป็นโรคติดเชื้อแบคทีเรียที่เกิดจากเชื้อ *Burkholderia pseudomallei* พบได้ทั่วไปในดินและน้ำในประเทศไทย เชื้อสามารถเข้าสู่ร่างกายมนุษย์ได้หลายช่องทาง ทั้งการสัมผัสผ่านบาดแผลที่ผิวหนัง การหายใจเอาฝุ่นละอองที่มีเชื้อ หรือการบริโภคอาหารและน้ำที่ได้รับการปนเปื้อน

เกษตรกรเป็นกลุ่มอาชีพที่มีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เนื่องจากต้องสัมผัสกับดินและน้ำโดยตรงเป็นประจำ โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน หรือเมื่อเกิดน้ำท่วมขัง หากผู้ป่วยมีโรคประจำตัว เช่น เบาหวาน ธาลัสซีเมีย และโรคไตวายเรื้อรัง ก็มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดอาการรุนแรงและอาจเสียชีวิตได้หากไม่ได้รับการวินิจฉัยและรักษาอย่างทันท่วงที

อาการที่สังเกตได้

- มีไข้สูง หนาวสั่น
- ไอ เจ็บหน้าอก
- ปวดเมื่อยตัว อ่อนเพลีย
- มีฝี หนอง หรือบวมแดงตามผิวหนัง

การป้องกัน

- สวมรองเท้าบูทยางกันน้ำ ถุงมือยาง เสื้อแขนยาว และกางเกงขายาว/ชุดกันเปื้อน เมื่อต้องปฏิบัติงานในพื้นที่ เช่น นาข้าว สวน แปลงผัก หรือเมื่อสัมผัสดินและน้ำโดยตรง
- ล้างมือ ล้างเท้า และอาบน้ำทันทีด้วยสบู่และน้ำสะอาด หลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานที่ต้องสัมผัสกับดินหรือน้ำ
- ดูแลความสะอาดของบาดแผลที่ผิวหนัง หากมีบาดแผลหรือรอยขีดข่วน ควรทำความสะอาดด้วยน้ำสะอาดและสบู่ ใส่ยาฆ่าเชื้อ และปิดแผลด้วยผ้าสะอาดหรือพลาสเตอร์ เพื่อป้องกันเชื้อเข้าสู่ร่างกาย
- ดื่มน้ำที่สะอาด ดมสุก หรือน้ำบรรจุขวด
- รับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ สะอาด และหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่สัมผัสกับดินหรือน้ำที่ปนเปื้อน

"หากมีอาการสงสัย และมีประวัติการสัมผัสดิน น้ำ โคลน ควรรีบไปพบแพทย์ทันที และแจ้งประวัติว่า 'เป็นเกษตรกร' หรือ 'มีประวัติสัมผัสดิน/น้ำ/โคลน'" เพื่อให้แพทย์สามารถวินิจฉัยและให้การรักษาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

เกษตรกรรู้ไหม?

โรคใช้ดินป้องกันได้

เฝ้าระวังโรคใช้ดิน

โรคใช้ดินหรือโรคเมล็ดออยด์

เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย
เบอริโคเดอเรีย ซูโดมิลลียาย
พบได้โดยทั่วไป ในดิน นาข้าว ท้องไร่

ใครเสี่ยงบ้าง?

ผู้ที่ประกอบอาชีพ ที่สัมผัสกับดิน
และน้ำเป็นเวลานาน เช่น เกษตรกร
ผู้ที่มีโรคประจำตัว และภูมิคุ้มกัน
บกพร่อง

เข้าสู่ร่างกายได้ 3 ทาง

1. การสัมผัสน้ำหรือดินที่มีเชื้อปนเปื้อน
2. ดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารที่ปนเปื้อนเชื้อเข้าไป
3. สูดหายใจเอาฝุ่นจากดินที่มีเชื้อเจือปนอยู่เข้าไป

ป้องกันอย่างไร?

หากต้องทำงานสัมผัสกับดินและน้ำ
ที่เปื้อนขึ้นเป็นเวลานาน หรือมีบาดแผล
ปิดบ่ม

ควรสวมถุงมือและ
รองเท้าบูทเพื่อป้องกัน

ดื่มน้ำสะอาด
หรือน้ำต้มสุก

เมื่อเสร็จภารกิจให้รีบ
อาบน้ำชำระร่างกาย
ด้วยสบู่และน้ำสะอาด
ทันที

หลังลุยน้ำย่ำโคลน หากมีอาการไข้สูง
ติดต่อกันเกิน 5 วัน ไอ หรือเกิดแผล
ฝีหนองตามร่างกาย

“อย่าซื้อยากินเอง ควรรีบพบแพทย์
และแจ้งประวัติเสี่ยงให้แพทย์ทราบ”

กรมส่งเสริมการเกษตร